Från: [redacted]
Skickat: Mon, 30 Sep 2024 12:35:04 +0100
Till: "RLK Funk Registrator" <registrator.rlk@regionstockholm.se>
Cc: "Registrator" <registrator@varmdo.se>; [redacted]
Ämne: Yttrande RUFS Värmdö kommun, diarienummer RS2024-0344.
Bilagor: Protokoll KS 2024-09-18 Maskad_RUFS.pdf, Yttrande RUFS Varmdo kommun.pdf

Hej, här kommer Värmdö kommuns yttrande över RUFS 2060.

Med vänlig hälsning

[redacted]
Projektledare
Avdelningen för strategisk samhällsplanering

Värmdö kommun
Skogsbovägen 9-11,
134 81 Gustavsberg
Direkt [redacted]
Kontaktcenter: 08-570 470 00
[redacted]

I princip all skriftlig kommunikation med Värmdö kommun blir allmän handling som kan komma att begäras ut. Innehåller kommunikationen personuppgifter kommer dessa hanteras i enlighet med gällande lagstiftning. Läs mer om vad som gäller för hantering av personuppgifter vid din typ av ärende på varmdo.se/personuppgifter

Har du frågor eller synpunkter på hur personuppgifter hanteras så kontakta vårt dataskyddsombud dataskyddsombud@varmdo.se
Vid klagomål kan du även vända dig till Integritetsskyddsmyndigheten, www.imy.se

§ 151
Dnr: 2024KS/0473

Samråd om ny regional utvecklingsplan

Beslut
Yttrande över ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen godkänns.

Beslutsnivå
Kommunstyrelsen

Ärendebeskrivning
Värmdö kommun har getts möjlighet att yttra sig över samrådsförslaget ny för regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFS) 2060. Kommunen anser att RUFS 2060 ger en bra grund för att möta de utmaningar och möjligheter som regionen står inför. Värmdö kommun kan bidra till regionens utveckling inom bostadsbyggande, arbetstillfällen och en mer robust beredskap men det förutsätter en fungerande infrastruktur. RUFS bör tydligare beskriva denna utmaning.

Yrkanden
[redacted] (MP) framställer följande yrkande:

" Miljöpartiet de gröna i Värmdö yrkar att alla skrivningar om östlig förbindelse stryks ur yttrandet."

[redacted] (C) yrkar avslag på [redacted] (MP) alternativa yrkande.

[redacted] (M) framställer följande yrkande:

" M och KD yrkar på ett alternativt yttrande på ärende Samråd om ny regional utvecklingsplan (Dnr 2024KS/0473) se bilaga"

Beslutsgång
Ordföranden frågar om kommunstyrelsen utser tjänsteskrivelsens förslag till beslut, [redacted] (MP) alternativa yrkande eller [redacted] (M) alternativa yrkande som huvudförslag och finner att tjänsteskrivelsens förslag till beslut utses som huvudförslag.

Ordföranden frågar kommunstyrelsen om [redacted] (M) alternativa yrkande eller [redacted] (MP) alternativa yrkande utses som motförslag och finner att [redacted] (M) alternativa yrkande utses som motförslag.

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen bifaller tjänsteskrivelsens förslag till beslut eller [redacted] (M) alternativa yrkande och finner att tjänsteskrivelsens förslag till beslut bifalles.

Votering begärs.
Ja-röst för att bifalla tjänsteskrivelsens förslag till beslut.
Nej-röst för att bifalla [redacted] (M) alternativa yrkande.

Med 6 ja-röster för att bifalla tjänsteskrivelsens förslag till beslut och 6 nej-röster för att bifalla [redacted] (M) alternativa yrkande och 1 avstår beslutar kommunstyrelsen att bifalla tjänsteskrivelsens förslag till beslut genom ordförandes utslagsröst.

Ledamot/tjänstgörande /ersättare	Ja-röster	Nej-röster	Avstår från att rösta
[redacted] (C)	X		
[redacted] (M)		X	
[redacted] (S)	X		
[redacted] (S)	X		
[redacted] (S)	X		
[redacted] (L)	X		
[redacted] (MP)			X
[redacted] (M)		X	
[redacted] (M)		X	
[redacted] (M)		X	
[redacted] (-)		X	
[redacted] (M)		X	
[redacted] (S)	X		

Reservationer och protokollsanteckningar

(M) lämnar en skriftlig reservation:

" Det är med stor förtvivlan vi Moderater och Kristdemokrater behöver reservera oss i ett så viktigt ärende. Trots att S-styret hade missat flera, för värmdöborna viktiga frågor, avslog de våra tillägg.

Med detta så uteblir Värmdös röst och synpunkter i frågor som Horsstensleden, kollektivtrafiken till våra replipunkter, infartsparkeringar, interkommunal kollektivtrafik och mycket mer.

Inte ett ord skrev S-styret mot förslaget att Region Stockholm ritar in den tilltänkta gigantiska ingreppet Horstensleden, en gigantisk farled i vår ytterskärgård. Inte ett knyst yttrade S-styret mot Regionen om att de i kommande regional utvecklingsplan vill fokusera trafiken från våra replipunkter till kommuncentrum och inte till regioncentrum som tidigare RUFS 2050. Inte ett pip yppade S-styret om att deras kollegor i Regionen

raderat alla tankar, strategier och förhållningssätt till infartsparkeringar vilket har funnits med i tidigare RUFS2050.

Värmdö fortsätter förbli utan röst i viktiga frågor. Vi menar på att saker inte blir som de blir, de blir som man låter dem bli. Likt förra årets hantering av T24 där S-styret lät bli att ha synpunkter på tänkt placering av den tillfälliga bussterminalen vid Slussen, låter de bli att företräda värmdöborna och faktiskt tycka till om viktiga frågor för Värmdö. Att politisk prestige kan gå så här långt är inget annat än djupt beklagligt och vi befarar att värmdöborna kommer få betala konsekvenserna för lång tid framöver.

Nedan följer vårt alternativa yttrande. Det som är markerat i blått finns inte alls med i S-styrets yttrande. De stycken som är understrukna har S-styret inte haft med i sitt yttrande.

Moderaternas och Kristdemokraternas i Värmdö yttrande på förlag till RUFS 2060

Sammanfattning

Värmdö kommun har getts möjlighet att yttra sig över samrådsförslaget för RUFS 2060.

Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö anser att RUFS 2060 är ett grundläggande dokument för myndigheter och andra aktörer ska vara rustade att möta de utmaningar och möjligheter som regionen står inför. Värmdö kommun kan bidra till regionens utveckling inom bostadsbyggande, arbetstillfällen och en mer robust beredskap men det förutsätter en fungerande väginfrastruktur.

RUFS bör tydligare beskriva denna utmaning.

Bakgrund

Region Stockholm har påbörjat arbetet med att ta fram en ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFS). RUFS är ett strategiskt dokument som ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av regionen i frågor som rör bland annat fysisk planering, bostäder, infrastruktur, näringsliv, miljö och klimat. RUFS är inte juridiskt bindande, men ska vara vägledande för kommunernas översiktsplanering och för statliga myndigheters planering i regionen.

Planen syftar till att skapa en gemensam vision och strategi för regionens utveckling fram till år 2060, med utgångspunkt i de globala hållbarhetsmålen och de regionala utvecklingsmålen. Planen ska vara ett stöd och en vägledning för beslut och åtgärder som rör regionens fysiska, sociala och ekonomiska utveckling.

Samrådsförslaget till RUFS 2060 presenterades i maj 2024 och är öppet för synpunkter fram till den 30 september 2024. Förslaget bygger på fyra övergripande teman som ska genomsyra planen: hållbarhet, integration, innovation och samverkan. Förslaget innehåller även en regional struktur som beskriver regionens geografiska indelning och funktioner, samt en rad strategiska frågor och insatser som ska bidra till att uppfylla planens vision och mål

Bedömning

Värmdö kommun har tagit del av Region Stockholms förslag till ny regional utvecklingsplan för hållbarhet och tillväxt i Stockholmsregionen och välkomnar planen. Dokumentet utgör en bra grund för att möta de utmaningar och möjligheter som

[redacted]

regionen står inför men saknar nödvändig beskrivning som tar höjd för längre sikt, det vill säga utvecklingen 2060 såsom dokumentnamnet antyder. Vi delar regionens ambitioner om att skapa en attraktiv, konkurrenskraftig och klimatsmart region som erbjuder god livskvalitet för alla invånare. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö anser att kommunen har ett stort intresse av att medverka i framtagandet av RUFS och saknar därmed en tydlig beskrivning av behovet av satsningar på transportinfrastrukturen. Utifrån beskrivna klimatambitioner anser Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö att kommunen saknar en beskrivning om alternativa transporter inom Värmdö kommun och även till och från andra kommuner än huvudstaden. Interkommunal och mellankommunal kollektivtrafik i kommunerna skulle kunna vara ett exempel som möter och avlastar vägnätet.

Under de 36 år som RUFS föreskriver skulle infrastrukturen kunna utvecklas på ett sätt som inte bara begränsar och reglerar utveckling utan istället kompletterar och skapar mervärde för Regionens alla ansvarsområden. Utan en väl fungerande infrastruktur hindras och hämmas regionens utveckling. En välutvecklad Infrastruktur kan bidra till att skapa mervärden för regionens samtliga ansvarsområden.

Värmdö kommun har en unik geografisk position som en skärgårdskommun men med närhet till Stockholm och andra delar av regionen. Värmdö kommun anser att liksom vid RUFS 2050 saknas det i nya förslaget till RUFS 2060 en tydlig koppling mellan bostadsbyggande och transportinfrastrukturutveckling gällande samtliga trafikslag, kollektivtrafik, bil, cykel och gång. Tvärtom omnämns bostadsbyggandet och infrastrukturen som egna självständiga utvecklingsområden som om de vore oberoende av varandra. Detta tydliggörs med bilagan "Beräkning av demografiskt bostadsbehov i Stockholmsregionen 2022-2060" där kopplingen till infrastruktur inte nämns samtidigt som tabellerna redogör en tydlig anvisning av behovet av bostäder fram till 2060. Bara LÅG-alternativ prognosen säger att bostadsutökningen i Värmdö kommun behöver ske med 46%. Motsvarande bilaga om Regionens satsningar på Värmdö kommuns infrastruktur eller kollektivtrafik finns inte. Ett tydligare samband torde därför vara ännu viktigare nu när Region Stockholm också ansvarar för upprättandet av Länsplanen och fördelningen av den statliga infrastrukturfinansieringen.

Kommunen har tidigare tillhört de kommuner i regionen som tagit stort ansvar för bostadsförsörjningen och kan tänka sig att även framgent bidra till regionens bostadsutveckling, tillväxt, attraktivitet och hållbarhet förutsatt att regionen redovisar tydliga planer för infrastruktursatsningar i kommunen. Kommunen har svåra utmaningar med framkomlighet och infrastruktur med ett omfattande beroende av statliga vägar, utspridd bebyggelsestruktur, skärgårdens utveckling och anpassningar till ett förändrat klimat.

Moderaternas och Kristdemokraternas främsta synpunkt är därför att om Värmdö fortsatt ska bidra till regionens utveckling inom såväl bostadsbyggande, attraktivt näringsliv med fler arbetsplatser som till en stärkt beredskap vid kris krävs en fungerande infrastruktur och prioritering av den i Värmdös geografi.

Kommunen skulle kunna fortsätta att utvecklas med nya bostäder och ökad inflyttning, men det kräver att statliga och regionala satsningar görs för en mer robust och utbyggd statlig infrastruktur och kollektivtrafik till denna del av regionen. Dagens transportsystem inom kommunen men även till och från Slussen, som är en viktig målpunkt för många Värmdöbor, är högt belastat och har en stor störningskänslighet. En

sammanhållen arbetsmarknadsregion och en fungerande kompetensförsörjning där en stor andel av värmdöborna dagligen pendlar ut ur kommunen till arbetsplatser i andra delar av regionen kräver bättre infrastruktur. Ett prioriterat område för regionen bör vara att utveckla och bygga fler tvärförbindelser som binder samman länets och kommunens olika delar bättre och effektivare än idag. Detta kan med fördel återspeglas i RUFS.

Värmdö kommun är starkt kritisk till att Östlig förbindelse inte nämns någonstans i planen. Projektet är ett riksintresse för en trafikförbindelse i den östra delen av regioncentrum och är viktig ur många aspekter. För Värmdö kommun är Östlig förbindelse en mycket viktig och angelägen tvärförbindelse som har en helt avgörande betydelse för ökad robusthet och framkomlighet i Stockholms län, men även på nationell nivå. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö är kritiska till att alla skrivningar om Östlig förbindelse har lyfts ur den nya RUFS 2060.

Värmdö har även följande detaljsynpunkter på infrastrukturen:

• Värmdö kommun saknar att Region Stockholm tydligare anammar sin roll som Länsplaneupprättare och ser gärna att Regionen tydligare kliver fram som ansvarig myndighet och bejakar behovet av en ökad nationell finansiering av infrastrukturen.

• Värmdö kommun ifrågasätter starkt varför inte länsplanen är en naturlig del av RUFS särskilt när Regionen nu äger ansvaret för upprättandet av länsplanen samt budgetprioriteringarna för infrastrukturprojekten i länets infrastruktur.

• Värmdö kommun anser att BRT (Bus Rapid Transit) behövs till Värmdö.

• Utveckling av kollektivtrafik; stombussnätet är kärnan i den snabba kollektivtrafiken till och från de centrala delarna av Stockholm till Värmdö. Slussen är fortsatt den viktigaste målpunkten även när Nacka får tunnelbana.

• Östlig förbindelse behövs – för att möta tillväxten i Nacka och Värmdö och redundans i det regionala vägnätet. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö anser att det är allvarligt att projektet som är ett riksintresse har plockats bort från den föreslagna RUFS 2060.

• Trafiksäkra väg 274 som är sekundärled för trafikfarligt gods och en viktig infrastrukturled till flera viktiga områden för kommunen.

• Förstärkta kopplingar till Vaxholm genom att säkerställa framkomlighet och ökad kapacitet längs väg 274 förbi Hemmesta för samtliga trafikslag inklusive Försvarsmaktens behov.

• Flera av kommunens replipunkter utgör en nod för kollektivtrafiken i Stockholms skärgård vilket motiverar att regionala cykelbanor pekas ut till kommunens replipunkter. Då inga nya stråk förutom befintliga pekats ut i RUFS 2060 så innebär aktuellt förslag att regionen inte har några ambitioner på att utveckla cykelvägarna i Värmdö de kommande 36 åren, något kommunen är starkt kritiska till.

• Värmdö kommuns grundläggande inställning är att statlig infrastruktur ska finansieras statligt utan infrastrukturavgifter, särskilt när kommuninvånarna inte har rimliga alternativa vägar.

• Regionen bör fortsätta satsa på sjökollektivtrafikvägar som avlastar vägnätet.

[redacted]

• Björkviks brygga bör pekas ut som replipunkt

• Värmdö kommun noterar att samtliga ambitioner beträffande att utforma infartsparkeringar för bil och cykel längs de regionala stråken har plockats bort i aktuellt förslag. Utökningen av infartsparkeringar är viktigt för att nå målen om ökat resande med kollektivtrafiken. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö skulle därför önska att RUFS 2060 likt RUFS 2050 innehåller förhållningssätt om hur infartsparkeringarna ska öka i länet.

• I samrådsförslaget anges att samtliga landsbygdsnoder bör ha tillgång till kontinuerlig kollektivtrafik till närmsta kommuncentrum. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö vill understryka att kommunens båda landsbygdsnoder Djurö och Stavsnäs idag redan har god förbindelse till regioncentrum. Det är viktigt att regleringen inte innebär en försämring av kollektivtrafikutbudet för kommunens landsbygdsnoder.

• Värmdö kommun har ett försvarsstrategiskt läge kopplat till skärgården i regionen, vilket också kräver en förbättrad infrastruktur för Försvarsmaktens ökade närvaro och aktiviteter i området och i skärgården. RUFS behöver synliggöra de förbättringsbehov som finns och vilka prioriteringar som krävs för en robust infrastruktur utifrån ett förändrat världsläge. Ur denna aspekt kan en Östlig förbindelse förbättra Regionens och huvudstadens redundans utifrån behovet av evakuering vid händelse av kris och krig.

• Ambulanshelikopterns placering bör utgå ifrån kortast tid tills att livsuppehållande insatser kan påbörjas, Värmdö är strategiskt placerat mitt i länet och Stockholms Skärgård. Värmdö kommun är även en attraktiv besöksdestination i regionen och för stora delar av landet med sin kust och skärgård. Under sommarhalvåret fördubblas antalet boende i kommunen. För att kommunen fortsatt ska kunna ta emot besökare och utgöra ett viktigt besöksmål behöver vägar och kollektivtrafiken till och från replipunkter förbättras.

Värmdö i RUFS Samrådsförslaget beskriver Stockholmsregionens attraktivitet med såväl stadspuls som naturupplevelser och intressant kultur. Värmdö har där mycket att erbjuda. Gustavsberg är till exempel ett världsrenommerat kulturellt kluster med Sveriges främsta keramiker, en mångfald av ateljéer och unik porslinstillverkning. Lägg därtill nationalmuseets Porslinsmuseum samt konst vid Artipelag. Värmdö kan också bidra i hållbarhetsarbetet till regionens utvecklingsarbete samt näringslivsutveckling i gröna och blå näringar. Värmdö kommun vill föra en dialog kring hur Gustavsberg och Värmdö kan bidra till att stärka regionen österut.

På RUFS illustrationskartor osynliggörs Östra regionen och skärgårdens utveckling och dess potential, detta behöver åtgärdas.

[redacted]

Klimatanpassning och miljö

Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö delar RUFS ambition om att göra regionen mer klimatneutral och klimatresilient. Värmdö är sårbart för klimatförändringarnas effekter, såsom havsnivåhöjning, erosion, översvämning med mera. Klimatperspektivet i RUFS bör fånga både stad och skärgård. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö ser att mer fokus behöver läggas på Stockholms natur- och kulturmiljö och dess vikt för attraktionskraften att bo och leva i Stockholm. Värmdö är rekreationsplats för hela regionen.

För Värmdös del behöver RUFS förtydliga

- Grön- och blåstrukturen som resurs, till exempel hur den kan bidra till folkhälsan och psykisk hälsa
- Åtgärder för utsläppsminskningar
- Betydelsen av kolinlagring och kolsänkor

Skärgård

Likt tidigare invändningar motsätter sig Värmdö kommun å det starkaste markeringen av tilltänkt farled över Horsten i plankartan såväl som karan över Gods och logistikinfrastruktur Stockholms län 2060 https://www.regionstockholm.se/496cea/siteassets/regional-utveckling/rufs2060/karta-gods-och-logistikinfrastruktur-stockholms-lan-2060.pdf Horstensleden har tidigare pekats ut av staten som ett riksintresse och omfattar ett stort orört och känsligt marint område i ytterskärgården. Det är främst Stockholms Hamn och Trafikverket som är intresserade av leden. Ambitionerna för anläggandet av farleden har bidragit till att Värmdö kommun har under föregående mandatperiod påbörjat ett arbete med ett marint naturreservat för att skydda området. Värmdö kommun önskar därför att området istället pekas ut som "planerad kommunalt naturreservat".

Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö har noterat att gränsdragningen för den tilltänkta nationalparken i Nämdöskärgården i bilaga "Grönstruktur" behöver justeras enligt aktuellt förslag.

Vidare reagerar Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö starkt på den föreslagna sänkta ambitionsnivån beträffande kollektivtrafikförbindelser till och från replipunkterna. I nuvarande RUFS 2050 framgår det att det ska finnas goda kollektivförbindelser mellan replipunkter till både kommuncentrum och regionkärna. I aktuellt förslag för RUFS 2060 så anges att goda kollektivtrafikförbindelser enbart behöver ske till kommuncentrum. En sådan sänkt ambitionsnivå skulle kraftigt minska kollektivtrafikresande för både värmdöbor och besökare samt riskerar att allt fler i stället tar bilen.

Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö är även kritiska till att punkten " Utveckla bastrafiken med hänsyn till såväl boende som besökare" har plockats bort som punkt under replipunkter för skärgårdsborna. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö vill understryka att det fortsatt är viktigt att regionen har ambitionen att vidareutveckla bastrafiken ute i skärgården. Möjligheten till god kollektivtrafik från våra skärgårdsöar är en grundförutsättning för att behålla och utveckla en levande skärgård.

[redacted]

Värmdö kommun jobbar aktivt med skärgårdsutvecklingen på flera plan, bland annat genom markanvisningar i skärgården för att öka antalet permanentboende på kärnöarna. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö förväntar sig att RUFS inkluderar skärgårdsutveckling. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö delar uppfattningen att bebyggelseutvecklingen i skärgården bör utgå från kärnöarna. Vi ser framemot att fortsätta samarbeta med regionen och grannkommuner om vad kärnöbegreppet kan innebära i form av riktlinjer, vägledning och tydliggjord servicenivå. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö är dock kritiska till att ytterligare detaljregleringar pekas ut för bebyggelse ute på våra kärnöar. Plan och Bygglagenoch kommunernas lokala riktlinjer innehåller redan regleringar över vad som ska prövas i samband med ny bebyggelse och Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö ser inget behov av ökade regleringar för skärgårdsborna. Skärgården lider inte brist på regleringar.

För att upprätthålla kommunal service på kärnöarna i form av skola och grundskola finns behov av likvärdig internkommunalersättning för skärgården. En livskraftig skärgård är en viktig resurs för hela regionen. RUFS nämner i huvudsak ekologiska värden på fastlandet, men i Värmdös skärgård finns värdefull natur och ekologiska värden både på land och i havet.

Behovet av elektrifiering nämns i RUFS endast på fastlandet. En utbyggnad av laddinfrastrukturen krävs också i skärgården för att regionen ska vara robust. RUFS behöver peka ut var satsningar på elektrifiering ska ske. Utvecklingen av havsbaserad vindkraft kommer att påverka den fysiska planeringen i Värmdö.

Dokumentet och upplägg

Det är positivt att planen kommer att aktualitetsprövas var fjärde år, det ger en flexibilitet och kan bidra till en handlingskraftig plan. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö ser gärna att ytterligare målkonflikter och synergier på regional nivå belyses. Det är viktigt att problematisera kring hur målkonflikterna ska hanteras och vad som händer i ett skarpt läge när en prioritering behöver ge vika för en annan. Det är också viktigt att tydliggöra hur målkonflikterna ska hanteras i de återkommande aktualitetsprövningarna av RUFS. RUFS behöver vara visionärt samtidigt som det beskriver ett nuläge så att tydliga ställningstaganden kan ge utveckling.

Svartsö finns inte med i texten om kärnöar men finns med på kartan. Regionen uppmärksammades på detta under samrådsperioden och informerade då Värmdö kommun om att det var ett misstag som kommer att rättas till. Värmdö vill också lyfta att Nämdö är felstavat i RUFS.

I övrigt anser Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö att det försvårar möjligheten att ge synpunkter på förslaget när indikatorerna över måluppfyllelse har lyfts ut ur planen. Det är därför av yttersta vikt att indikatorerna tydligt framgår inför granskningsskedet för att få en helhetsbild av hur förslaget påverkar kommunen.

Samordning

Värmdö kommun är engagerad i den gemensamma fortsatta utvecklingen av Stockholmsregionen och ser gärna att regionen tar en aktiv roll som samordnare. RUFS är av stor betydelse för regionens och kommunens utveckling och årliga

samordningsmöten är nödvändiga för att RUFS ska vara det aktuella verktyg som den har potential att vara

Regionen kan med fördel samordna frågor kring till exempel:

- Masshantering
- Sulfidhantering
- Återvinningsanläggningar / Cirkulärt byggande
- Storskalig energiproduktion/energiförsörjning
- Dricksvattenförsörjning både på land och på kärnöar
- Gods- och logistik, hamnar och verksamhetsområden av regional betydelse
- Funktioner kopplade till kollektivtrafiken såsom kajplatser, depåer, terminaler.
- Civil beredskap
- Lokalisering av servicefunktioner med regionala upptagningsområden inom handel, offentlig service samt idrott och kultur.
- Utbyggnad av bredbandsinfrastruktur i hela stockholmsregionen"

(MP) anmäler en protokollsanteckning:

" Miljöpartiet de gröna i Värmdö anser inte att Värmdö kommun ska ställa sig positiva till motorvägsprojektet östlig förbindelse. Den typen av storskaliga motorvägsprojekt slukar normalt en väldigt stor andel av den totala budgeten för infrastruktursatsningar. Andra nödvändiga satsningar, som lokala vägar eller bättre möjligheter för kollektivtrafik och cykel, som förmodligen skulle gagna Värmdöborna mer, riskerar att stå utan pengar. Därför står vi fast vid vår avvikande mening i det här ärendet."

(SGP) anmäler en protokollsanteckning:

" SGP ställer sig bakom förslaget till remissvaret och understryker behovet av statliga och regionala satsningar på infrastruktur innan Värmdö utvecklas med nya bostäder. SGP vill särskilt välkomna ställningstagandet ang östlig förbindelse, spårbunden trafik etc. Vi vill dock lägga till lite och kommer att skicka in ett eget samrådsyttrande."

Handlingar i ärendet

Nr	Handling
1.	Tjänsteskrivelse " Samråd om ny regional utvecklingsplan"
2.	Förslag till yttrande RUFS
3.	Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFS)
4.	Missiv samråd om ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen
5.	Beräkning av demografiskt bostadsbehov i Stockholmsregionen

[redacted]

6. Samlad konsekvensbedömning (RUFS)

Sändlista för beslutsexpediering

Kontorschef Samhällsbyggnadskontoret
Avdelningschef strategisk samhällsplanering
Region Stockholm
Kommunstyrelsen
Näringslivsavdelningen
Miljöstrateg, KSS

Moderaternas och Kristdemokraternas i Värmdö yttrande på förlag till RUFS 2060

Sammanfattning

Värmdö kommun har getts möjlighet att yttra sig över samrådsförslaget för RUFS 2060.

Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö anser att RUFS 2060 är *ett grundläggande dokument för myndigheter och andra aktörer ska vara rustade att* möta de utmaningar och möjligheter som regionen står inför. Värmdö kommun kan bidra till regionens utveckling inom bostadsbyggande, arbetstillfällen och en mer robust beredskap men det förutsätter en fungerande väginfrastruktur.

RUFS bör tydligare beskriva denna utmaning.

Bakgrund

Region Stockholm har påbörjat arbetet med att ta fram en ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFS). RUFS är ett strategiskt dokument som ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av regionen i frågor som rör bland annat fysisk planering, bostäder, infrastruktur, näringsliv, miljö och klimat. RUFS är inte juridiskt bindande, men ska vara vägledande för kommunernas översiktsplanering och för statliga myndigheters planering i regionen.

Planen syftar till att skapa en gemensam vision och strategi för regionens utveckling fram till år 2060, med utgångspunkt i de globala hållbarhetsmålen och de regionala utvecklingsmålen. Planen ska vara ett stöd och en vägledning för beslut och åtgärder som rör regionens fysiska, sociala och ekonomiska utveckling.

Samrådsförslaget till RUFS 2060 presenterades i maj 2024 och är öppet för synpunkter fram till den 30 september 2024. Förslaget bygger på fyra övergripande teman som ska genomsyra planen: hållbarhet, integration, innovation och samverkan. Förslaget innehåller även en regional struktur som beskriver regionens geografiska indelning och funktioner, samt en rad strategiska frågor och insatser som ska bidra till att uppfylla planens vision och mål

Bedömning

Värmdö kommun har tagit del av Region Stockholms förslag till ny regional utvecklingsplan för hållbarhet och tillväxt i Stockholmsregionen och välkomnar planen. Dokumentet utgör en bra grund för att möta de utmaningar och möjligheter som regionen står inför men saknar nödvändig beskrivning som tar höjd för längre sikt, det vill säga utvecklingen 2060 såsom dokumentnamnet antyder. Vi delar regionens ambitioner om att skapa en attraktiv, konkurrenskraftig och klimatsmart region som erbjuder god livskvalitet för alla invånare. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö anser att kommunen har ett stort intresse av att medverka i framtagandet av RUFS och saknar därmed en tydlig beskrivning av behovet av satsningar på transportinfrastrukturen. Utifrån beskrivna klimatambitioner anser Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö att kommunen saknar en beskrivning om alternativa transporter inom Värmdö kommun och även till och från andra kommuner än huvudstaden. Interkommunal

och mellankommunal kollektivtrafik i kommunerna skulle kunna vara ett exempel som möter och avlastar vägnätet.

Under de 36 år som RUFS föreskriver skulle infrastrukturen kunna utvecklas på ett sätt som inte bara begränsar och reglerar utveckling utan istället kompletterar och skapar mervärde för Regionens alla ansvarsområden. Utan en väl fungerande infrastruktur hindras och hämmas regionens utveckling. En välutvecklad Infrastruktur kan bidra till att skapa mervärden för regionens samtliga ansvarsområden.

Värmdö kommun har en unik geografisk position som en skärgårdskommun men med närhet till Stockholm och andra delar av regionen. Värmdö kommun anser att liksom vid RUFS 2050 saknas det i nya förslaget till RUFS 2060 en tydlig koppling mellan bostadsbyggande och transportinfrastrukturutveckling gällande samtliga trafikslag, kollektivtrafik, bil, cykel och gång. Tvärtom omnämns bostadsbyggandet och infrastrukturen som egna självständiga utvecklingsområden som om de vore oberoende av varandra. Detta tydliggörs med bilagan ”Beräkning av demografiskt bostadsbehov i Stockholmsregionen 2022-2060” där kopplingen till infrastruktur inte nämns samtidigt som tabellerna redogör en tydlig anvisning av behovet av bostäder fram till 2060. Bara LÅG-alternativ prognosen säger att bostadsutökningen i Värmdö kommun behöver ske med 46%. Motsvarande bilaga om Regionens satsningar på Värmdö kommuns infrastruktur eller kollektivtrafik finns inte. Ett tydligare samband torde därför vara ännu viktigare nu när Region Stockholm också ansvarar för upprättandet av Länsplanen och fördelningen av den statliga infrastrukturfinansieringen.

Kommunen har tidigare tillhört de kommuner i regionen som tagit stort ansvar för bostadsförsörjningen och kan tänka sig att även framgent bidra till regionens bostadsutveckling, tillväxt, attraktivitet och hållbarhet förutsatt att regionen redovisar tydliga planer för infrastruktursatsningar i kommunen. Kommunen har svåra utmaningar med framkomlighet och infrastruktur med ett omfattande beroende av statliga vägar, utspridd bebyggelsestruktur, skärgårdens utveckling och anpassningar till ett förändrat klimat.

Moderaternas och Kristdemokraternas främsta synpunkt är därför att om Värmdö fortsatt ska bidra till regionens utveckling inom såväl bostadsbyggande, attraktivt näringsliv med fler arbetsplatser som till en stärkt beredskap vid kris krävs en fungerande infrastruktur och prioritering av den i Värmdös geografi.

Kommunen skulle kunna fortsätta att utvecklas med nya bostäder och ökad inflyttning, men det kräver att statliga och regionala satsningar görs för en mer robust och utbyggd statlig infrastruktur och kollektivtrafik till denna del av regionen. Dagens transportsystem inom kommunen men även till och från Slussen, som är en viktig målpunkt för många Värmdöbor, är högt belastat och har en stor störningskänslighet. En sammanhållen arbetsmarknadsregion och en fungerande kompetensförsörjning där en stor andel av värmdöborna dagligen pendlar ut ur kommunen till arbetsplatser i andra delar av regionen kräver bättre infrastruktur. Ett prioriterat område för regionen bör vara att utveckla och bygga fler tvärförbindelser som binder samman länets och kommunens olika delar bättre och effektivare än idag. Detta kan med fördel återspeglas i RUFS.

Värmdö kommun är starkt kritisk till att Östlig förbindelse inte nämns någonstans i planen. Projektet är ett riksintresse för en trafikförbindelse i den östra delen av regioncentrum och är viktig ur många aspekter. För Värmdö kommun är Östlig förbindelse en mycket viktig och angelägen tvärförbindelse som har en helt avgörande betydelse för ökad robusthet och framkomlighet i Stockholms län, men även på nationell nivå. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö är kritiska till att alla skrivningar om Östlig förbindelse har lyfts ur den nya RUFS 2060.

Värmdö har även följande detaljsynpunkter på infrastrukturen:

- Värmdö kommun saknar att Region Stockholm tydligare anammar sin roll som Länsplaneupprättare och ser gärna att Regionen tydligare kliver fram som ansvarig myndighet och bejakar behovet av en ökad nationell finansiering av infrastrukturen.

- Värmdö kommun ifrågasätter starkt varför inte länsplanen är en naturlig del av RUFS särskilt när Regionen nu äger ansvaret för upprättandet av länsplanen samt budgetprioriteringarna för infrastrukturprojekten i länets infrastruktur.

- Värmdö kommun anser att BRT (Bus Rapid Transit) behövs till Värmdö.

- Utveckling av kollektivtrafik; stombussnätet är kärnan i den snabba kollektivtrafiken till och från de centrala delarna av Stockholm till Värmdö. Slussen är fortsatt den viktigaste målpunkten även när Nacka får tunnelbana.

- Östlig förbindelse behövs – för att möta tillväxten i Nacka och Värmdö och redundans i det regionala vägnätet. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö anser att det är allvarligt att projektet som är ett riksintresse har plockats bort från den föreslagna RUFS 2060.

- Trafiksäkra väg 274 som är sekundärled för trafikfarligt gods och en viktig infrastrukturled till flera viktiga områden för kommunen.

- Förstärkta kopplingar till Vaxholm genom att säkerställa framkomlighet och ökad kapacitet längs väg 274 förbi Hemmesta för samtliga trafikslag inklusive Försvarsmaktens behov.

- Flera av kommunens replipunkter utgör en nod för kollektivtrafiken i Stockholms skärgård vilket motiverar att regionala cykelbanor pekas ut till kommunens replipunkter. Då inga nya stråk förutom befintliga pekats ut i RUFS 2060 så innebär aktuellt förslag att regionen inte har några ambitioner på att utveckla cykelvägarna i Värmdö de kommande 36 åren, något kommunen är starkt kritiska till.

- Värmdö kommuns grundläggande inställning är att statlig infrastruktur ska finansieras statligt utan infrastrukturavgifter, särskilt när kommuninvånarna inte har rimliga

alternativa vägar.

- Regionen bör fortsätta satsa på sjökollektivtrafikvägar som avlastar vägnätet.

- Björkviks brygga bör pekas ut som replipunkt

- Värmdö kommun noterar att samtliga ambitioner beträffande att utforma infartsparkeringar för bil och cykel längs de regionala stråken har plockats bort i aktuellt förslag. Utökningen av infartsparkeringar är viktigt för att nå målen om ökat resande med kollektivtrafiken. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö skulle därför önska att RUFS 2060 likt RUFS 2050 innehåller förhållningssätt om hur infartsparkeringarna ska öka i länet.

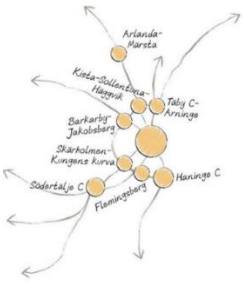
- I samrådsförslaget anges att samtliga landsbygdsnoder bör ha tillgång till kontinuerlig kollektivtrafik till närmsta kommuncentrum. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö vill understryka att kommunens båda landsbygdsnoder Djurö och Stavsnäs idag redan har god förbindelse till regioncentrum. Det är viktigt att regleringen inte innebär en försämring av kollektivtrafikutbudet för kommunens landsbygdsnoder.

- Värmdö kommun har ett försvarsstrategiskt läge kopplat till skärgården i regionen, vilket också kräver en förbättrad infrastruktur för Försvarsmaktens ökade närvaro och aktiviteter i området och i skärgården. RUFS behöver synliggöra de förbättringsbehov som finns och vilka prioriteringar som krävs för en robust infrastruktur utifrån ett förändrat världsläge. Ur denna aspekt kan en Östlig förbindelse förbättra Regionens och huvudstadens redundans utifrån behovet av evakuering vid händelse av kris och krig.

- Ambulanshelikopterns placering bör utgå ifrån kortast tid tills att livsuppehållande insatser kan påbörjas, Värmdö är strategiskt placerat mitt i länet och Stockholms Skärgård. Värmdö kommun är även en attraktiv besöksdestination i regionen och för stora delar av landet med sin kust och skärgård. Under sommarhalvåret fördubblas antalet boende i kommunen. För att kommunen fortsatt ska kunna ta emot besökare och utgöra ett viktigt besöksmål behöver vägar och kollektivtrafiken till och från replipunkter förbättras.

Värmdö i RUFS Samrådsförslaget beskriver Stockholmsregionens attraktivitet med såväl stadspuls som naturupplevelser och intressant kultur. Värmdö har där mycket att erbjuda. Gustavsberg är till exempel ett världsrenommerat kulturellt kluster med Sveriges främsta keramiker, en mångfald av ateljéer och unik porslinstillverkning. Lägg därtill nationalmuseets Porslinsmuseum samt konst vid Artipelag. Värmdö kan också bidra i hållbarhetsarbetet till regionens utvecklingsarbete samt näringslivsutveckling i gröna och blå näringar. Värmdö kommun vill föra en dialog kring hur Gustavsberg och Värmdö kan bidra till att stärka regionen österut.

På RUFS illustrationskartor osynliggörs Östra regionen och skärgårdens utveckling och dess potential, detta behöver åtgärdas.

Klimatanpassning och miljö

Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö delar RUFS ambition om att göra regionen mer klimatneutral och klimatresilient. Värmdö är sårbart för klimatförändringarnas effekter, såsom havsnivåhöjning, erosion, översvämning med mera. Klimatperspektivet i RUFS bör fånga både stad och skärgård. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö ser att mer fokus behöver läggas på Stockholms natur- och kulturmiljö och dess vikt för attraktionskraften att bo och leva i Stockholm. Värmdö är rekreationsplats för hela regionen.

För Värmdös del behöver RUFS förtydliga

• Grön- och blåstrukturen som resurs, till exempel hur den kan bidra till folkhälsan och psykisk hälsa

• Åtgärder för utsläppsminskningar

• Betydelsen av kolinlagring och kolsänkor

Skärgård

Likt tidigare invändningar motsätter sig Värmdö kommun å det starkaste markeringen av tilltänkt farled över Horsten i plankartan såväl som karan över Gods och logistikinfrastruktur Stockholms län 2060 *https://www.regionstockholm.se/496cea/siteassets/regional-utveckling/rufs2060/karta-gods-och-logistikinfrastruktur-stockholms-lan-2060.pdf* Horstensleden har tidigare pekats ut av staten som ett riksintresse och omfattar ett stort orört och känsligt marint område i ytterskärgården. Det är främst Stockholms Hamn och Trafikverket som är intresserade av leden. Ambitionerna för anläggandet av farleden har bidragit till att Värmdö kommun har under föregående mandatperiod påbörjat ett arbete med ett marint naturreservat för att skydda området. Värmdö kommun önskar därför att området istället pekas ut som ”planerad kommunalt naturreservat”.

Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö har noterat att gränsdragningen för den tilltänkta nationalparken i Nämdöskärgården i bilaga ”Grönstruktur” behöver justeras enligt aktuellt förslag.

Vidare reagerar Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö starkt på den föreslagna sänkta ambitionsnivån beträffande kollektivtrafikförbindelser till och från replipunkterna. I

nuvarande RUFS 2050 framgår det att det ska finnas goda kollektivförbindelser mellan replipunkter till både kommuncentrum och regionkärna. I aktuellt förslag för RUFS 2060 så anges att goda kollektivtrafikförbindelser enbart behöver ske till kommuncentrum. En sådan sänkt ambitionsnivå skulle kraftigt minska kollektivtrafikresande för både värmdöbor och besökare samt riskerar att allt fler i stället tar bilen.

Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö är även kritiska till att punkten ” Utveckla bastrafiken med hänsyn till såväl boende som besökare” har plockats bort som punkt under replipunkter för skärgårdsborna. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö vill understryka att det fortsatt är viktigt att regionen har ambitionen att vidareutveckla bastrafiken ute i skärgården. Möjligheten till god kollektivtrafik från våra skärgårdsöar är en grundförutsättning för att behålla och utveckla en levande skärgård.

Värmdö kommun jobbar aktivt med skärgårdsutvecklingen på flera plan, bland annat genom markanvisningar i skärgården för att öka antalet permanentboende på kärnöarna. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö förväntar sig att RUFS inkluderar skärgårdsutveckling. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö delar uppfattningen att bebyggelseutvecklingen i skärgården bör utgå från kärnöarna. Vi ser framemot att fortsätta samarbeta med regionen och grannkommuner om vad kärnöbegreppet kan innebära i form av riktlinjer, vägledning och tydliggjord servicenivå. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö är dock kritiska till att ytterligare detaljregleringar pekas ut för bebyggelse ute på våra kärnöar. Plan och Bygglagenoch kommunernas lokala riktlinjer innehåller redan regleringar över vad som ska prövas i samband med ny bebyggelse och Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö ser inget behov av ökade regleringar för skärgårdsborna. Skärgården lider inte brist på regleringar.

För att upprätthålla kommunal service på kärnöarna i form av skola och grundskola finns behov av likvärdig internkommunalersättning för skärgården. En livskraftig skärgård är en viktig resurs för hela regionen. RUFS nämner i huvudsak ekologiska värden på fastlandet, men i Värmdös skärgård finns värdefull natur och ekologiska värden både på land och i havet.

Behovet av elektrifiering nämns i RUFS endast på fastlandet. En utbyggnad av laddinfrastrukturen krävs också i skärgården för att regionen ska vara robust. RUFS behöver peka ut var satsningar på elektrifiering ska ske. Utvecklingen av havsbaserad vindkraft kommer att påverka den fysiska planeringen i Värmdö.

Dokumentet och upplägg

Det är positivt att planen kommer att aktualitetsprövas var fjärde år, det ger en flexibilitet och kan bidra till en handlingskraftig plan. Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö ser gärna att ytterligare målkonflikter och synergier på regional nivå belyses. Det är viktigt att problematisera kring hur målkonflikterna ska hanteras och vad som händer i ett skarpt läge när en prioritering behöver ge vika för en annan. Det är också viktigt att tydliggöra hur målkonflikterna ska hanteras i de återkommande aktualitetsprövningarna av RUFS. RUFS

behöver vara visionärt samtidigt som det beskriver ett nuläge så att tydliga ställningstaganden kan ge utveckling.

Svartsö finns inte med i texten om kärnöar men finns med på kartan. Regionen uppmärksammades på detta under samrådsperioden och informerade då Värmdö kommun om att det var ett misstag som kommer att rättas till. Värmdö vill också lyfta att Nämdö är felstavat i RUFS.

I övrigt anser Moderaterna och Kristdemokraterna i Värmdö att det försvårar möjligheten att ge synpunkter på förslaget när indikatorerna över måluppfyllelse har lyfts ut ur planen. Det är därför av yttersta vikt att indikatorerna tydligt framgår inför granskningsskedet för att få en helhetsbild av hur förslaget påverkar kommunen.

Samordning

Värmdö kommun är engagerad i den gemensamma fortsatta utvecklingen av Stockholmsregionen och ser gärna att regionen tar en aktiv roll som samordnare. RUFS är av stor betydelse för regionens och kommunens utveckling och årliga samordningsmöten är nödvändiga för att RUFS ska vara det aktuella verktyg som den har potential att vara

Regionen kan med fördel samordna frågor kring till exempel:

• Masshantering

• Sulfidhantering

• Återvinningsanläggningar / Cirkulärt byggande

• Storskalig energiproduktion/energiförsörjning

• Dricksvattenförsörjning både på land och på kärnöar

• Gods- och logistik, hamnar och verksamhetsområden av regional betydelse

• Funktioner kopplade till kollektivtrafiken såsom kajplatser, depåer, terminaler.

• Civil beredskap

• Lokalisering av servicefunktioner med regionala upptagningsområden inom handel, offentlig service samt idrott och kultur.

• Utbyggnad av bredbandsinfrastruktur i hela stockholmsregionen

Moderaterna i Värmdö

[redacted] (M), oppositionsråd

Kristdemokraterna i Värmdö

[redacted] (KD), Gruppledare

Yttrande

Värmdö kommun
134 81 Gustavsberg
08-570 470 00
varmdo.kommun@varmdo.se
www.varmdo.se

Handläggare: [redacted]

Direkttelefon: [redacted]

E-post: [redacted]

Avsändande kontor/enhet:
Avdelningen för strategisk samhällsplanering

Datum: 2024-07-12

Mottagande nämnd/remissinstans:
KSPU/KS

Diarienummer: 2024KS/047

Yttrande RUFS 2060

Sammanfattning

Värmdö kommun har getts möjlighet att yttra sig över samrådsförslaget för RUFS 2060. Kommunen anser att RUFS 2060 ger en bra grund för att möta de utmaningar och möjligheter som regionen står inför. Värmdö kommun kan bidra till regionens utveckling inom bostadsbyggande, arbetstillfällen och en mer robust beredskap men det förutsätter en fungerande infrastruktur. RUFS bör tydligare beskriva denna utmaning.

Bakgrund

Region Stockholm har påbörjat arbetet med att ta fram en ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFS). RUFS är ett strategiskt dokument som ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av regionen i frågor som rör bland annat fysisk planering, bostäder, infrastruktur, näringsliv, miljö och klimat. RUFS är inte juridiskt bindande, men ska vara vägledande för kommunernas översiktsplanering och för statliga myndigheters planering i regionen.

Planen syftar till att skapa en gemensam vision och strategi för regionens utveckling fram till år 2060, med utgångspunkt i de globala hållbarhetsmålen och de regionala utvecklingsmålen. Planen ska vara ett stöd och en vägledning för beslut och åtgärder som rör regionens fysiska, sociala och ekonomiska utveckling.

Samrådsförslaget till RUFS 2060 presenterades i maj 2024 och är öppet för synpunkter fram till den 30 september 2024. Förslaget bygger på fyra övergripande teman som ska genomsyra planen: hållbarhet, integration, innovation och samverkan. Förslaget innehåller även en regional struktur som beskriver regionens geografiska indelning och funktioner, samt en rad strategiska frågor och insatser som ska bidra till att uppfylla planens vision och mål

Förvaltningens bedömning

Värmdö kommun har tagit del av Region Stockholms förslag till ny regional utvecklingsplan för hållbarhet och tillväxt i Stockholmsregionen och välkomnar planen och anser att den ger en bra grund för att möta de utmaningar och möjligheter som regionen står inför. Vi delar regionens ambitioner om att skapa en attraktiv, konkurrenskraftig och klimatsmart region som erbjuder god livskvalitet för alla invånare. Kommunen har ett stort intresse av att medverka i framtagandet av RUFS.

Värmdö kommun har en unik geografisk position som en skärgårdskommun men med närhet till Stockholm och andra delar av regionen. Enligt den till RUFS bilagda

beräkning av demografiskt bostadsbehov i Stockholmsregionen förväntas Värmdö kommun bidra med 300-400 bostäder per år fram till 2060. Kommunen har tidigare tillhört de kommuner i regionen som tagit stort ansvar för bostadsförsörjningen och vill även framgent kunna bidra till regionens bostadsutveckling, tillväxt, attraktivitet och hållbarhet. Kommunen har dock svåra utmaningar med framkomlighet och infrastruktur med ett omfattande beroende av statliga vägar, utspridd bebyggelsestruktur, skärgårdens utveckling och anpassningar till ett förändrat klimat. Kommunens viktigaste synpunkt är därför att om Värmdö fortsatt ska bidra till regionens utveckling inom såväl bostadsbyggande, attraktivt näringsliv med fler arbetsplatser som till en stärkt beredskap vid kris krävs en fungerande infrastruktur och prioritering av den i Värmdös geografi.

Kommunen vill fortsätta att utvecklas med nya bostäder och ökad inflyttning, men det kräver att statliga och regionala satsningar görs för en mer robust och utbyggd statlig infrastruktur till denna del av regionen. Dagens transportsystem inom kommunen men även till och från Slussen, som är en viktig målpunkt för många Värmdöbor, är högt belastat och har en stor störningskänslighet. En sammanhållen arbetsmarknadsregion och en fungerande kompetensförsörjning där en stor andel av värmdöborna dagligen pendlar ut ur kommunen till arbetsplatser i andra delar av regionen kräver bättre infrastruktur. Ett prioriterat område för regionen bör vara att utveckla och bygga fler tvärförbindelser som binder samman länets och kommunens olika delar bättre och effektivare än idag. Detta kan med fördel återspeglas i RUFS. För Värmdö kommun är Östlig förbindelse en mycket viktig och angelägen tvärförbindelse som har en helt avgörande betydelse för ökad robusthet och framkomlighet i Stockholms län, men även på nationell nivå. Östlig förbindelse skulle även kunna bli en ny östlig kollektivtrafiklänk, som bidrar till ett ökat kollektivtrafikåkande i regionen.

För Värmdös del innebär ett robustare transportsystem:

- Spårbunden kollektivtrafik till Värmdö kommun, något som även lyfts i Region Stockholms kollektivtrafikplan 2050. Kommunen har därför reserverat

mark för detta lokalt men det behöver även ske regionalt för att säkra framkomligheten.

- Tills spårtrafik finns utbyggt behövs BRT (Bus Rapid Transit) till Ingarökrysset med förgreningar mot replipunkter.
- Utveckling av kollektivtrafik; stombussnätet är kärnan i den snabba kollektivtrafiken till och från de centrala delarna av Stockholm till Värmdö. Slussen är fortsatt den viktigaste målpunkten även när Nacka får tunnelbana.
- Östlig förbindelse behövs – för att möta tillväxten i Nacka och Värmdö och redundans i det regionala vägnätet.
- Förstärkta kopplingar till Vaxholm genom att säkerställa framkomlighet och ökad kapacitet längs väg 274 förbi Hemmesta för samtliga trafikslag inklusive Försvarsmaktens behov.
- Regionala cykelbanor behövs ut till replipunkter.
- Regionens infrastruktur finansieras statligt utan infrastrukturavgifter
- En fortsatt satsning på sjökollektivtrafikvägar avlastar vägnätet
- Björkviks brygga pekas ut som replipunkt

Värmdö kommun har ett försvarsstrategiskt läge kopplat till skärgården i regionen, vilket också kräver en förbättrad infrastruktur för Försvarsmaktens ökade närvaro och aktiviteter i området och i skärgården. RUFS behöver synliggöra de förbättringsbehov som finns och vilka prioriteringar som krävs för en robust infrastruktur utifrån ett förändrat världsläge.

Ambulanshelikopterns placering bör utgå ifrån kortast tid tills att livsuppehållande insatser kan påbörjas, Värmdö är strategiskt placerat mitt i länet och Stockholms Skärgård

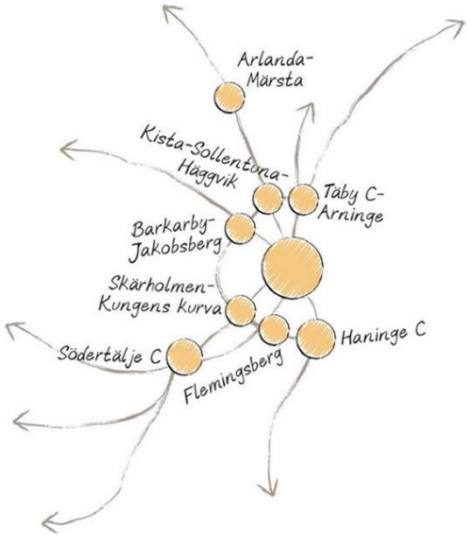
Värmdö kommun är även en attraktiv besöksdestination i regionen och för stora delar av landet med sin kust och skärgård. Under sommarhalvåret fördubblas antalet boende i kommunen. För att kommunen fortsatt ska kunna ta emot besökare och utgöra ett viktigt besöksmål behöver vägar och kollektivtrafiken till och från replipunkter förbättras.

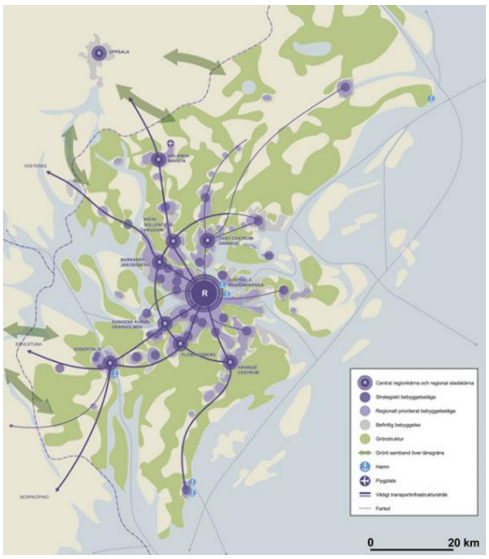
Yttrande
2024-07-12
Diarienummer: 2024KS/0473

Värmdö i RUFS

Samrådsförslaget beskriver Stockholmsregionens attraktivitet med såväl stadspuls som naturupplevelser och intressant kultur. Värmdö har där mycket att erbjuda. Gustavsberg är till exempel ett världsrenommerat kulturellt kluster med Sveriges främsta keramiker, en mångfald av ateljéer och unik porslinstillverkning. Lägg därtill nationalmuseets Porslinsmuseum samt konst vid Artipelag. Värmdö kan också bidra i hållbarhetsarbetet till regionens utvecklingsarbete samt näringslivsutveckling i gröna och blå näringar. Värmdö kommun vill föra en dialog kring hur Gustavsberg och Värmdö kan bidra till att stärka regionen österut.

På RUFS illustrationskartor osynliggörs Östra regionen och skärgårdens utveckling och dess potential, detta behöver åtgärdas.

Klimatanpassning och miljö

Kommunen delar RUFS ambition om att göra regionen mer klimatneutral och klimatresilient. Värmdö är sårbart för klimatförändringarnas effekter, såsom havsnivåhöjning, erosion, översvämning med mera. Klimatperspektivet i RUFS bör fånga både stad och skärgård.

Kommunen ser att mer fokus behöver läggas på Stockholms natur- och kulturmiljö och dess vikt för attraktionskraften att bo och leva i Stockholm. Värmdö är rekreationsplats för hela regionen.

För Värmdös del behöver RUFS förtydliga:

- Grön- och blåstrukturen som resurs, till exempel hur den kan bidra till folkhälsan och psykisk hälsa
- Åtgärder för utsläppsminskningar
- Betydelsen av kolinlagring och kolsänkor

Skärgård

Värmdö kommun jobbar aktivt med skärgårdsutvecklingen på flera plan, bland annat genom markanvisningar i skärgården för att öka antalet permanentboende på kärnöarna. Kommunen förväntar sig att RUFS inkluderar skärgårdsutveckling. Kommunen delar uppfattningen att bebyggelseutvecklingen i skärgården bör utgå från kärnöarna. Vi ser framemot att fortsätta samarbeta med regionen och grannkommuner om vad kärnöbegreppet kan innebära i form av riktlinjer, vägledning och tydliggjord servicenivå.

För att upprätthålla kommunal service på kärnöarna i form av skola och grundskola finns behov av likvärdig internkommunalersättning för skärgården. En livskraftig skärgård är en viktig resurs för hela regionen. RUFS nämner i huvudsak ekologiska värden på fastlandet, men i Värmdös skärgård finns värdefull natur och ekologiska värden både på land och i havet.

Behovet av elektrifiering nämns i RUFS endast på fastlandet. En utbyggnad av laddinfrastrukturen krävs också i skärgården för att regionen ska vara robust. RUFS behöver peka ut var satsningar på elektrifiering ska ske. Utvecklingen av havsbaserad vindkraft kommer att påverka den fysiska planeringen i Värmdö.

Dokumentet och upplägg

Det är positivt att planen kommer att aktualitetsprövas vart fjärde år, det ger en flexibilitet och kan bidra till en handlingskraftig plan. Kommunen ser gärna att ytterligare målkonflikter och synergier på regional nivå belyses. Det är viktigt att problematisera kring hur målkonflikterna ska hanteras och vad som händer i ett skarpt läge när en prioritering behöver ge vika för en annan. Det är också viktigt att

tydliggöra hur målkonflikterna ska hanteras i de återkommande aktualitetsprövningarna av RUFS. RUFS behöver vara visionärt samtidigt som det beskriver ett nuläge så att tydliga ställningstaganden kan ge utveckling.

Svartsö finns inte med i texten om kärnöar men finns med på kartan. Regionen uppmärksammades på detta under samrådsperioden och informerade då Värmdö kommun om att det var ett misstag som kommer att rättas till. Värmdö vill också lyfta att Nämdö är felstavat i RUFS.

Samordning

Värmdö kommun är engagerad i den gemensamma fortsatta utvecklingen av Stockholmsregionen och ser gärna att regionen tar en aktiv roll som samordnare. RUFS är av stor betydelse för regionens och kommunens utveckling och årliga samordningsmöten är nödvändiga för att RUFS ska vara det aktuella verktyg som den har potential att vara.

Regionen kan med fördel samordna frågor kring till exempel:

- Masshantering
- Sulfidhantering
- Återvinningsanläggningar / Cirkulärt byggande
- Storskalig energiproduktion/energiförsörjning
- Dricksvattenförsörjning både på land och på kärnöar
- Gods- och logistik, hamnar och verksamhetsområden av regional betydelse
- Funktioner kopplade till kollektivtrafiken såsom kajplatser, depåer, terminaler.
- Civil beredskap
- Lokalisering av servicefunktioner med regionala upptagningsområden inom handel, offentlig service samt idrott och kultur.
- Utbyggnad av bredbandsinfrastruktur i hela stockholmsregionen.